

Motion om att ge äldre guldkant på vardagen

Motion av Nike Örbrink (KD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

Nike Örbrink (KD) beskriver i sin motion väckt i kommunfullmäktige att det är minst lika viktigt för äldre som för yngre att sätta guldkant på vardagen, exempelvis genom att ta med sig en flaska vin till stadens träffpunkter. Motionären har uppmärksammat på att så inte är fallet på exempelvis Lusthuset Hornstull. Vidare anser motionären att oavsett det juridiska läget bör staden göra en översyn och vid behov revidera de allmänna lokala föreskrifterna – för att möjliggöra förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck på stadens öppna träffpunkter.

Därför föreslås kommunfullmäktige besluta:

- Att staden reviderar sina allmänna lokala föreskrifter för att möjliggöra förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck på stadens öppna träffpunkter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Kommunal Stockholm.

Stadsledningskontoret anser att flera aspekter att beakta kring alkohol på stadens öppna träffpunkter såsom alkoholens förenlighet med träffpunkternas hälsofrämjande uppdrag, personalens ansvar att hantera eventuell berusning, samt hänsyn till besökare med alkoholproblematik.

Socialnämnden anser att en revidering av allmänna lokala föreskrifter förutsätter att det inte sker någon yrkesmässig försäljning av lättdrycker i lokalerna.

Äldrenämnden anser att de flesta träffpunkter i staden säljer och serverar lättdrycker som en del i sitt uppdrag att skapa förutsättningar för social samvaro. En revidering

av föreskrifterna skulle alltså kunna medföra att de inte längre får bedriva någon yrkesmässig försäljning av drycker som till exempel kaffe och måltidsdryck.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd framhåller att det finns många olika sätt att sätta guldkant på tillvaron. På stadens träffpunkter ges seniorer möjlighet att umgås, träffa nya vänner, delta i aktiviteter som till exempel dans, yoga eller promenad, ta del av musikunderhållning, filmvisning eller fika med nybakat kaffebröd.

Skärholmens stadsdelsnämnd välkomnar en översyn i ämnet och ett förtydligande om vad som ska gälla på stadens träffpunkter.

*Södermalms stadsdelsnämnd*s bedömning är att det utifrån alkohollagen idag inte är tillåtet att dricka medhavd alkohol i öppna träffpunkter utan tillstånd.

Kommunal Stockholm anser att detta fortsatt ska få vara en lokal fråga där man kan ta lokal hänsyn till de omständigheter som råder lokalt.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Som äldreborgarråd tycker jag att det är självklart att livet ska ha guldkant, också som äldre. Stadens öppna träffpunkter är just en sådan verksamhet som skapar gemenskap, trygghet och en meningsfull vardag.

Frågan om medhavd alkoholförtäring på öppna träffpunkter aktualiserar aspekter som stadsdelsnämnderna har att förhålla sig till, inte minst alkohollagstiftningen. Det är inte den lokala politiken som sätter gränserna, det gör lagstiftning och de nationella politiska besluten. Som flera nämnder påpekar skulle alkoholkonsumtionen enligt nuvarande lagstiftning omöjliggöra försäljning av kaffe på träffpunkterna – en konsekvens som skulle innebära mindre guldkant för det stora flertalet. Precis som på stadens bibliotek eller simhallar är det heller inte tillåtet att dricka ett glas vin på en träffpunkt under ordinarie öppettider. Inför alkohollagen klassas alla offentliga platser lika, oavsett verksamhetens syfte.

Samtidigt är det viktigt att framhålla att äldre, liksom alla andra, har rätt att själva forma sin vardag och sina sociala sammanhang precis som de själv behagar.

Södermalms stadsdelsnämnd fattade därför tidigare i år beslut om att träffpunkten Lusthuset, som motionären särskilt nämner, ska genomföra en tidsbegränsad prövning med att tillåta boende i servicehuset att förtära egen medhavd alkohol. Detta gäller enbart de tider då träffpunkten är stängd för allmänheten och lokalen därmed fungerar som de boendes ”förlängda vardagsrum”. Det ska bli mycket intressant att ta del av erfarenheterna från denna prövning. Med det sagt så är det tillåtet att dricka alkohol inne på själva servicehuset, restriktionerna gäller endast den öppna delen av servicehuset som är tillgänglig för allmänheten.

När det gäller motionärens förslag att staden ska revidera de allmänna lokala föreskrifterna för att möjliggöra förtäring av medhavd alkohol på öppna träffpunkter så vill jag förtydliga att de lokala föreskrifterna inte reglerar alkoholkonsumtion på öppna träffpunkter eller i andra verksamheter utan det är alkohollagstiftningen som

sätter gränserna. Att revidera lokala föreskrifter skulle därmed vara helt verkningslöst för frågan. Så länge som stadsdelsnämnden bedriver caféförsäljning så tillåter inte alkohollagstiftningen alkohol vare sig till försäljning eller egen medhavd dito. Samtidigt är caféförsäljning något som idag är centralt för den sociala samvaron och en viktig del av verksamheternas uppdrag att motverka ensamhet och bidra till social gemenskap i stadsdelarna.

Bilaga

Motion om att ge äldre guldkant på vardagen, dnr KS 2025/545–1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 21 januari 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Motionären Nike Örbrink (KD) beskriver i sin motion väckt i kommunfullmäktige att det är minst lika viktigt för äldre som för yngre att sätta guldkant på vardagen. Precis som yngre kanske tar med en flaska vin eller några kalla pils till en lummig park en varm sommardag, anser motionären att äldre bör kunna göra det samma till stadens träffpunkter.

Stadens öppna träffpunkter betraktas i lagens mening som allmän plats. Motionären skriver att det för sådana platser inte finns ett lagstadgat förbud mot att förtära alkohol, utan lagstiftarna har i stället valt att hänskjuta frågan genom att bemyndiga kommuner att själva utfärda allmänna lokala föreskrifter om de så önskar. I Stockholms stad har kommunfullmäktige beslutat att förbjuda alkoholförtäring på skolgårdar, parklekar, lekplatser på offentlig plats samt inom parker, bad och centrumanläggningar – så som angivet i till föreskrifterna bifogade kartor.

Motionären anser vidare att oavsett hur det ligger till rent juridiskt i sakfrågan, bör staden göra en översyn och vid behov revidera de allmänna lokala föreskrifterna – för att möjliggöra förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck på stadens öppna träffpunkter. Äldre ska få sätta guldkant på vardagen på samma sätt som alla andra.

Motionären föreslår kommunfullmäktige att besluta:

- Att staden reviderar sina allmänna lokala föreskrifter för att möjliggöra förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck på stadens öppna träffpunkter.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd Skärholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Kommunal Stockholm.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	5
Socialnämnden	6
Äldrenämnden	6
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	7
Skärholmens stadsdelsnämnd	10
Södermalms stadsdelsnämnd	10
Kommunal Stockholm	11
Reservationer m.m.	13

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärens uppfattning att det är minst lika viktigt för äldre som för yngre att sätta guldkant på vardagen. Stadens träffpunkter är en av flera verksamheter som syftar till att skapa en meningsfull tillvaro för stadens äldre invånare.

Det grundläggande uppdraget för stadens träffpunkter är att bedriva en hälsofrämjande verksamhet. Det innebär bland annat att skapa en meningsfull vardag, att motverka otrygghet, ensamhet och att öka den sociala gemenskapen för seniorer. Det handlar även om att bidra till att stärka och förbättra den fysiska, psykiska och sociala hälsan genom förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter och arbetssätt.

Det finns flera aspekter att beakta för stadsdelsnämnderna i frågan om alkohol på stadens öppna träffpunkter. Det handlar om huruvida förekomsten av alkohol i verksamheten och träffpunkternas hälsofrämjande grunduppdrag är förenliga och om det kan påverka andra besökare på träffpunkten som till exempel har eller har haft ett skadligt bruk av alkohol. Därtill skulle det kunna innebära ett utökat ansvar för personalen att bedöma berusningsgrad hos besökare som förtär alkohol i verksamhetens lokaler.

Södermalms stadsdelsnämnd har fattat beslut om att träffpunkten Lusthuset, som anges som exempel i motionen, under hösten ska prova att tillåta förtäring av egen medhavd alkohol. Dock så gäller den rätten de boende som bor i servicehuset där träffpunkten har sina lokaler. Förutsättningen är att egen alkohol får förtäras på de tider när träffpunkten är stängd för allmänheten, då lokalen kan betraktas som de boendes förlängda vardagsrum.

När det gäller motionärens förslag i sak, att staden reviderar sina allmänna lokala föreskrifter för att möjliggöra förtäring av medhavd alkoholhaltig dryck på stadens öppna träffpunkter, vill stadsledningskontoret lyfta att så länge det inte bedrivs servering av alkohol- eller lättdrycker finns det egentligen inget förbud mot att förtära medhavd alkohol i sådana lokaler. De flesta träffpunkter säljer och serverar dock lättdrycker som en del i sitt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och skapa förutsättningar för social samvaro. För boende och besökare i särskilda boenden finns en särskild reglering (8 kap. 1 b § alkohollagen) som möjliggör föräring av alkoholdrycker, som annars inte skulle vara tillåtet. Med utgångspunkt från nuvarande regelverk och arbetssätt inom de öppna träffpunkterna anser stadsledningskontoret att en revidering av de allmänna lokala föreskrifterna inte är aktuell.

Nike Örbrinks (KD) motion om att ge äldre guldkant på vardagen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Frågan om möjligheter för äldre att i kommunens lokaler kunna förtära alkohol återkommer då och då. Så länge det inte bedrivs servering av alkohol- eller lättdrycker finns det egentligen inget förbud mot att förtära medhavd alkohol i sådana lokaler. För boende och besökare i särskilda boenden finns en särskild reglering (8 kap. 1 b § alkohollagen) som möjliggör föräring av alkoholdrycker, som annars inte skulle vara tillåtet.

Motionären föreslår att staden i föreskrift uttryckligen ska tillåta förtäring av medhavd alkohol vid stadens öppna träffpunkter. En sådan generell föreskrift förutsätter att det inte bedrivs någon yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker i lokalerna. I övrigt har förvaltningen inga synpunkter.

Socialförvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2025 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av motion om att ge äldre guldkant på vardagen.

Reservation av Nike Örbrink (KD), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt äldreförvaltningens kännedom finns det i dagsläget en träffpunkt i staden som tillåter besökare att ta med egen alkohol på särskilda dagar. Södermalms stadsdelsnämnd fattade beslut i juni (Dnr SÖD 2025/420) om att träffpunkten Lusthuset, som anges som exempel i motionen, under hösten ska prova att tillåta förtäring av egen medhavd alkohol. Dock så gäller den rätten de boende som bor i servicehuset där träffpunkten har sina lokaler. Förutsättningen är att egen alkohol får förtäras på de tider när träffpunkten är stängd för allmänheten, då lokalen kan betraktas som de boendes förlängda vardagsrum.

De flesta träffpunkter säljer och serverar lättdrycker som en del i sitt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och skapa förutsättningar för social samvaro. En revidering av föreskrifterna skulle alltså kunna medföra att de inte längre får bedriva någon yrkesmässig försäljning av drycker som till exempel kaffe och måltidsdryck.

Med utgångspunkt från nuvarande regelverk och arbetssätt inom de öppna träffpunkterna anser äldreförvaltningen att en revidering av de allmänna lokala föreskrifterna inte är aktuell.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen av motion om att ge äldre guldkant på tillvaron och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C), Linnea Sandström Lange (L) och Carl Häggqvist (KD) (ersättaryttrande), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag I syfte att besvara motionärens frågeställningar vill förvaltningen redovisa aktuell kunskap och rapporter om alkoholkonsumtion bland seniorer, stadens styrdokument relaterade till ämnet samt grunduppdraget för stadens öppna träffpunkter för seniorer.

Förvaltningen vill börja med att nämna att det grundläggande uppdraget för stadens träffpunkter är att bedriva en hälsofrämjande verksamhet. Det innebär bland annat att skapa en meningsfull vardag, att motverka otrygghet, ensamhet och att öka den sociala gemenskapen för seniorer. Det handlar även om att bidra till att stärka och förbättra den fysiska, psykiska och sociala hälsan genom förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter och arbetssätt.

Förvaltningen vill också framhålla att det finns många olika sätt att sätta guldkant på tillvaron. På stadens träffpunkter ges seniorer möjlighet att umgås, träffa nya vänner, delta i aktiviteter som till exempel dans, yoga eller promenad, ta del av musikunderhållning, filmvisning eller fika med nybakat kaffebröd – för att nämna några exempel. Högtidsdagar uppmärksammas och firas i verksamheterna. En vecka om året anordnar förvaltningen en särskild seniorvecka med fullspäckt aktivitetsprogram från måndag till fredag, där flertalet aktiviteter genomförs på träffpunkterna. Att sätta guldkant på tillvaron kan enligt förvaltningen innebära olika saker och det finns mycket som kan göras på träffpunkterna i detta syfte, som inte nödvändigtvis behöver inkludera förtäring av medhavd alkohol i verksamhetens lokaler.

Lägesbild avseende alkoholkonsumtion bland seniorer

Lägesbild avseende alkoholkonsumtion bland seniorer I en nyligen publicerad rapport från Socialstyrelsen² beskrivs att svenskarna de senaste 15–20 åren i allmänhet har druckit allt mindre alkohol. Rapporten visar dock att konsumtionen av alkohol bland personer över 65 år istället ökar. Mellan år 2014 och 2023 har antalet äldre med hemtjänst som har alkoholproblem ökat med 73 procent. I rapporten beskrivs att det kan bero på flera olika faktorer, till exempel bättre ekonomi och en förändrad attityd gentemot alkohol. Att konsumtionen av alkohol bland personer över 65 år ökar beskrivs också kunna påverkas av sysselloshet, ensamhet och ökad psykisk ohälsa.

Kunskapsguiden är en webbplats som samlar kunskapsstödande produkter från Socialstyrelsen, andra myndigheter och aktörer. På temat ”Om äldre personer och alkohol”³ beskrivs att äldre personer är mer känsliga för hur alkoholen påverkar hälsan än vad yngre personer är. Till exempel har äldre personer högre risk att drabbas av sjukdomar till följd av alkohol. Vidare beskrivs att äldre personer är mer känsliga för hur alkohol påverkar hälsan eftersom muskelmassan och kroppsvätskan minskar som en följd av åldrandet

Stockholms stads styrdokument

ANDTS-program, Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar, 2023–2026

Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS) är ett styrdokument som omfattar samtliga förvaltningar och bolag inom staden. ANDTS-programmets övergripande mål är att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och doping, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar, samt med ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter. De sex långsiktiga delmålen i programmet är inriktade på att minska tillgång, minska efterfrågan och att reducera skada av användning. I programmet beskrivs vilka verksamheter och funktioner som är mer centrala för arbetet och därför särskilt berörda av programmets innehåll. Äldreomsorg, hemtjänst och öppna träffpunkter för äldre lyfts fram i programmet som några av de särskilt berörda verksamheterna

Handlingsplan för en äldrevänlig stad

Handlingsplan för en äldrevänlig stad riktar sig till stadens alla nämnder. Handlingsplanen ska bidra till att stadens verksamheter har en gemensam målbild om att alla människor i Stockholms stad har goda möjligheter att vidhålla en god hälsa och tillgänglighet till samhället, känna välbefinnande samt möjlighet att bidra till samhället. Handlingsplanen innehåller fem utvecklingsområden som utgår från Världshälsoorganisationens (WHO) modell för hur ett utvecklingsarbete för äldrevänliga städer bör bedrivas. Inom ramen för utvecklingsområdet ”Social inkludering” beskrivs att andelen äldre som vårdats för en diagnos som kan relateras

till hög alkoholkonsumtion har ökat sedan början av 2000-talet, samt att antalet äldre med dödlighet i sjukdomar relaterade till alkohol samt självmord ökar. I alla andra åldersgrupper beskrivs de alkoholrelaterade dödsfallen minska, men den nedgången syns inte i åldrarna 65–79 år. Symtomen beskrivs vara svåra att identifiera och kan missuppfattas som åldersrelaterade. Hög ålder, låg kroppsvikt, begränsad matlust och medicinering tillsammans med alkohol beskrivs kunna få destruktiva konsekvenser.

Tidigare ärenden

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2025 skulle Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val (dnr KS 2024/922) ha behandlats. I motionen föreslås att en utredning genomförs i syfte att identifiera träffpunkter inom varje stadsdelsnämndsområde där alkoholservering ska vara tillåtet. Även om motionen på vissa punkter skiljer sig från den motion som förvaltningen yttrar sig över i detta tjänsteutlåtande, finns samtidigt en del likheter vad gäller förekomsten av alkohol på stadens träffpunkter. Det handlar i båda fall om huruvida förekomsten av alkohol i verksamheten och träffpunkternas hälsofrämjande grunduppdrag är förenliga, samt att det skulle kunna innebära ett utökat ansvar för personalen att behöva bedöma berusningsgrad hos besökare som förtär alkohol i verksamhetens lokaler. Därtill skulle det kunna påverka andra besökare på träffpunkten som till exempel har eller har haft ett skadligt bruk av alkohol. Motionen bordlades vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni och väntas därför tas upp på kommunfullmäktiges nästkommande sammanträde.

Samlad bedömning

Förvaltningens samlade bedömning utgår ifrån träffpunkternas grunduppdrag samt den redovisade fakta, kunskap och de styrdokument som finns på området.

Mot bakgrund av det som framkommer i Socialstyrelsens rapport, kunskapsguiden samt Handlingsplan för en äldrevänlig stad, och utifrån träffpunkternas grunduppdrag att bedriva en hälsofrämjande verksamhet, anser förvaltningen att det inte är önskvärt att som regel tillåta förtäring av medhavd alkohol i verksamhetens lokaler.

Verksamheterna arbetar för att förbättra den fysiska, psykiska och sociala hälsan genom förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter och förvaltningen anser att alkoholkonsumtion i verksamheten inte är förenligt med uppdraget. Förvaltningen, liksom hela staden, ska också förhålla sig till stadens ANDTS-program. Programmet mål är inriktade på att minska tillgång, minska efterfrågan och att reducera skada av användning, bland annat av alkohol. En av de särskilt berörda verksamheterna för programmet är träffpunkter för seniorer. Förvaltningen ser utifrån detta perspektiv att ett tillåtande av alkohol i verksamheternas lokaler skulle gå emot ANDTS-programmets målsättningar.

Ett förslag om att en utredning ska genomföras i syfte att identifiera träffpunkter inom varje stadsdelsnämndsområde där alkoholservering ska vara tillåtet, framförs i Motion om träffpunkter som respekterar seniorers egna val. Förslaget väntas att

behandlas av kommunfullmäktige under hösten. Förvaltningen anser att det kan finnas anledning att avvakta ett beslut i den nyligen nämnda motionen, eftersom en stadsgemensam utredning skulle kunna bidra till mer konkreta vägledningar för staden vad gäller förekomsten av alkohol på träffpunkterna.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelnämnd

Skärholmens stadsdelnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens skrivelse som svar på remissen och sänder det till Kommunstyrelsen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har undersökt möjligheterna för besökare att förtära medhavd alkohol vid de öppna träffpunkterna i stadsdelen. Undersökningen visade att det inte finns några riktlinjer eller regler kring detta i träffpunkternas uppdrag eller rutinbeskrivningar. Ansvarig chef uppger att som regel tillåts inte medhavd alkohol på träffpunkten i samband med samvaro eller aktiviteter eftersom det bedöms påverka hur aktiviteten och träffpunkten uppfattas av besökare ur en ordnings- och trygghetssynpunkt. Vid vissa slutna arrangemang där det krävs föransmälan serverar träffpunkten alkohol som ingår i aktiviteten, även då tillåts som regel inte medhavd alkohol.

Förvaltningen välkomnar en översyn i ämnet och ett förtydligande om vad som ska gälla på stadens träffpunkter. En sådan översyn kan med fördel även inkludera att ta del av den forskning som finns om alkoholkonsumtion och åldrande.

Södermalms stadsdelnämnd

Södermalms stadsdelnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 september 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Erik Ehres (KD) Jonas Nilsson (M), se Reservationer m.m.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har förståelse för att en del tycker att möjligheten att kunna dricka alkohol i gemenskap med andra vid särskilda evenemang kan göra att aktiviteten upplevas som mer festlig.

Frågan kring alkohol och serveringstillstånd på stadsdelsområdets öppna träffpunkter har under en längre tid varit aktuell. Fram tills årsskiftet 2021/2022 fanns möjlighet för seniorer i stadsdelsområdet att till självkostnadspris köpa alkoholhaltiga drycker i samband aktiviteter såsom herr- och damträffar samt festluncher på de öppna träffpunkterna för äldre.

Förvaltningen utredde under hösten 2021 frågan om servering av alkohol vid förvaltningens öppna träffpunkter för äldre och svarade även på en remiss som berör frågan under 2024. Det konstaterades då att ett stadigvarande serveringstillstånd krävs då lokalerna klassas som allmän plats där yrkesmässig försäljning av lättdrycker (exempelvis kaffe, te, läsk) sker. Detta innebär att även om det handlar om egen medtagen alkohol, så omfattas lokalen av alkohollagens bestämmelser gällande tillstånd och förvaringsförbud för alkohol råder. Det innebär att alkoholhaltiga drycker varken får serveras, säljas, förtäras eller förvaras i lokalen utan tillstånd.

Hornstulls servicehus är ett särskilt boende som regleras i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453). Lusthuset är en lokal som ligger i Hornstulls servicehus. Lokalen används som kommunövergripande öppen träffpunkt med verksamhet måndag till fredag klockan 08–16 (kaféets öppettider är klockan 13–16) och lördag-söndag klockan 13–15 (kaféets öppettider är klockan 13–15). Sedan den 1 juni 2012 är det tillåtet att servera spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker till de boende på särskilda boenden där måltidsservice tillhandahålls, utan att det krävs serveringstillstånd. På förvaltningens övriga särskilda boenden serveras alkohol till de boende vid vissa tillfällen i samband med olika sorters måltider och vid olika högtider. På dessa särskilda boenden drivs ingen öppen träffpunkt.

Stadsdelsnämnden har utifrån ett medborgarförslag beslutat att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett tidsbegränsat dispositionsavtal som tydliggör när lokalen Lusthuset används som öppen träffpunkt och när lokalen används som de boendes ”förlängda vardagsrum”.

Förvaltningens bedömning är att det utifrån alkohollagen idag inte är tillåtet att dricka medhavd alkohol i öppna träffpunkter utan tillstånd.

Kommunal Stockholm

Kommunal Stockholms yttrande daterat den 23 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kristdemokraterna tar upp Lusthuset på Södermalm som exempel. Där pågår nu ett pilotprojekt där man en gång i månaden har möjlighet att ta med sig alkohol.

Det får oss att dra slutsatsen att det inte finns något som hindrar i allmänna lokala bestämmelser stadsdelsnämnderna att fatta lokalt anpassade beslut för sina verksamheter.

Det är också vårt medskick till Kommunfullmäktige. Låt detta fortsätta vara en lokal fråga där man kan ta lokal hänsyn till de omständigheter som råder lokalt.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD)

Kristdemokraterna tackar förvaltningen för svaret på motionen. Det är glädjande att förvaltningen ger oss rätt i sak att det inte föreligger något förbud mot att förtära medhavd alkohol i lokalen i fråga, så länge det inte också bedrivs någon yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

De omständigheter som nämns i motionen där en besökare på träffpunkten, efter att där ha förtärt lite medhavd alkohol en fredagskväll i goda vänners lag, blev förhindrad att göra så fortsatt – påvisar behovet att tydliga riktlinjer.

Vi står därför fortfarande fast vid att staden bör reviderar sina allmänna lokala föreskrifter för att förtydliga att även äldre ska kunna ta en kall pils eller ett glas vin i goda vänners lag på stadens öppna träffpunkter, särskilt när dessa inte sällan är samlokaliserade med bostäder för äldre. Detta så att det inte lämnas något utrymme för tolkning eller godtycklighet. Äldre ska få sätta guldkant på vardagen på samma sätt som alla andra

Äldrenämnden

Reservation av Nike Örbrink (KD)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet
2. Att därutöver anföra följande

Kristdemokraterna tackar förvaltningen för svaret på motionen. Det är glädjande att förvaltningen ger oss rätt i sak att det inte föreligger något förbud mot att förtära medhavd alkohol i lokalen i fråga, så länge det inte också bedrivs någon yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

De omständigheter som nämns i motionen där en besökare på träffpunkten, efter att där ha förtärt lite medhavd alkohol en fredagskväll i goda vänners lag, blev förhindrad att göra så fortsatt – påvisar behovet att tydliga riktlinjer. Det är inte rimligt att regler skiljer sig åt i olika delar av staden, eller att dessa tolkas olika beroende på vart man befinner sig.

Vi står därför fortfarande fast vid att staden bör reviderar sina allmänna lokala föreskrifter för att förtydliga att även äldre ska kunna ta en kall pils eller ett glas vin i goda vänners lag på stadens öppna träffpunkter, särskilt när dessa inte sällan är samlokaliserade med bostäder för äldre. Detta så att det inte lämnas något utrymme för tolkning eller godtycklighet. Äldre ska få sätta guldkant på vardagen på samma sätt som alla andra.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C), Linnea Sandström Lange (L) och Carl Häggqvist (KD) (ersättaryttrande)

Vi vill framföra att förvaltningens svar inte till fullo beaktar den grundläggande utgångspunkten i motionen: att även äldre har rätt till samma frihet som andra medborgare att själva forma sin vardag. Att kunna sätta guldkant på tillvaron genom ett glas vin eller en öl i goda vänners lag är för många en viktig del av social gemenskap, inte enbart en hälsofråga. Förvaltningen hänvisar till träffpunkternas hälsofrämjande uppdrag och till stadens ANDTS- program, men förbiser samtidigt den aspekt av självbestämmande och livskvalitet som WHO:s modell för en äldrevänlig stad också lyfter fram – nämligen social inkludering och respekt för äldres egna val. Att kategoriskt utesluta förtäring av medhavd alkohol riskerar att infantiliserar äldre och begränsa deras frihet. Det är skillnad på att motverka riskbruk och att förvägra alla möjligheten till ett måttfullt och socialt umgänge. Vi menar därför att staden borde pröva former där äldre ges möjlighet att själva välja, exempelvis genom tydligt avgränsade tillfällen eller särskilda träffpunkter, i stället för att helt avvisa motionens intention. På detta sätt kan både hänsyn tas till hälsofrämjande perspektiv och till äldres rätt till ett värdigt och självbestämt liv.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Erik Ehre (KD) Jonas Nilsson (M)

Kristdemokraterna Södermalm och Moderaterna håller med Nike Örbrink att seniorernas önskemål gällande förtäring av alkoholhaltiga drycker på stadens öppna träffpunkter borde höras. Förvaltningen förklarar att sedan år 2020 har stadens tolkning varit att serveringstillstånd behövs för att tillåta alkoholservering och även eget medtagen alkohol inte är tillåtet.

Kristdemokraterna Södermalm och Moderaterna har tidigare föreslagit med stöd av samlade oppositionen att staden borde titta på lösningar som når seniorernas önskningsområden såsom utreda lösningar såsom om och hur samkvämet kan nå upp till kraven på slutet sällskap och/eller möjligheterna att söka serveringstillstånd. Om man kan landa på månen borde man kunna lösa så att de äldre kan få träffas och bli behandlade som vuxna samtidigt på Södermalm. Dessa förslag har möts av delvis medhåll och delvis motstånd av politiska majoriteten och förvaltning. Ett glädjande steg i rätt riktning har nyligen tagits i denna fråga då tider då det är tillåtet att ta med alkohol har förtydligats. Låt oss titta vidare och hitta en lösning på detta. Om majoriteten som stundtals signalerats är samstämmiga i detta, är vi övertygade att detta borde gå att lösa. Ta steg för att lösa detta, utred alternativ och för sedan samtal med de berörda.